

Sygn. akt V KK 323/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie skazanego **A.A.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 września 2021 r.

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 532 § 3 k.p.k.)

wniosków obrońców skazanego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 8 lutego 2021 r., sygn. VI Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w J.

z dnia 11 lutego 2019 r., sygn. II K (...)

na podstawie art. 532 § 1 *a contrario* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosków nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

W kasacjach wniesionych do Sądu Najwyższego przez obrońców A.A. w dniu 12 lipca 2021 r. zostały sformułowane wnioski obrońców skazanego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia orzeczenia. Obaj obrońcy skazanego, tj. zarówno adw. A.F.R. jak i adw. G.K. w argumentacji wniosków wskazali na to, że ich zdaniem istnieje realna szansa na uwzględnienie kasacji z uwagi na charakter uchybień procesowych, w szczególności naruszenie zasad bezstronności i obiektywizmu, których dopuścić miał się sąd odwoławczy oraz na dolegliwe i nieodwracalne skutki, które wywoła u skazanego odbycie orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioski obrońców nie zasługiwały na uwzględnienie.

Suspensywność zaskarżonego orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym ma charakter wyjątkowy, jedynie w zupełnie szczególnych przypadkach dopuszczalne jest wstrzymanie zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia. Wyrok posiadający atrybut prawomocności podlega bezzwłocznemu wykonaniu (art. 9 § 1 i 2 k.k.w.). Regulacja ta bazuje na przyjęciu, że rozstrzygnięcie to korzysta z domniemania prawidłowości (*res iudicata pro veritate habetur*). Z kolei implikacją tego założenia dla postępowania zainicjowanego wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia — którego przedmiot stanowi weryfikacja prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego kończącego postępowanie, którym poddano kontroli wyrok sądu I-szej instancji — jest to, że wniesienie kasacji nie wstrzymuje w sposób automatyczny wykonania prawomocnego rozstrzygnięcia.

Przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie określa przesłanek skutkujących wstrzymaniem wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia (lub innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji). W judykaturze przyjmuje się jednak, że wstrzymanie wykonania orzeczenia możliwe jest w razie kumulatywnego zmaterializowania się dwóch kryteriów.

Po pierwsze chodzi o to, że ocena zarzutów wyartykułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia (dokonana, co wypada podkreślić, wyłącznie na potrzeby rozpoznania wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wydania rozstrzygnięcia o charakterze incydentalnym) pozwala już *prima facie* na stwierdzenie wysokiego prawdopodobieństwa ich zasadności oraz postawienia — w miarę kategorycznej — prognozy co do możliwości uwzględnienia zarzutów kasacyjnych przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest zatem ustalenie w toku tego postępowania o charakterze incydentalnym, że postawione orzeczeniu sądu odwoławczego zarzuty (i argumentacja zaprezentowana na ich poparcie w kasacji) dają asumpt do przyjęcia poglądu o ewidentnej, niejako „rzucającej się w oczy” wadliwości zaskarżonego wyroku sądu odwoławczego. Po wtóre zaś, konieczne jest wykazanie przez autorów wniosków, że dalsze wykonywanie orzeczenia mogłoby wywołać wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki dla skazanego.

Przy analizie potrzeby wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia w związku z wniesieniem kasacji posiłkowo można i należy posługiwać się także rezultatem oceny, czy ewentualne wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia zarzutu bądź zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia doprowadziłoby do wydania przez najwyższą instancję sądową orzeczenia skutkującego potrzebą odstąpienia od dalszego wykonywania wobec skazanego orzeczonej w stosunku do niego kary (czy środka karnego). Nie w każdym bowiem przypadku stwierdzenia istnienia wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów kasacyjnych nieodzowne stanie się wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia — także z uwagi na uwarunkowania wynikające z innych zasłogi współkształtujących aktualny status prawny skazanego w płaszczyźnie wykonywania orzeczonych wobec niego (innych) kar.

Nie przesądzając obecnie treści rozstrzygnięcia, które po merytorycznym rozpoznaniu kasacji zapadnie w niniejszej sprawie (i finalnej oceny zaprezentowanych w nich zarzutów) należało skonstatować, że zupełnie wstępna analiza zarzutów postawionych w kasacjach obrońców skazanego A.A. — dokonana przez Sąd Najwyższy jedynie w ograniczonym zakresie, bo tylko w płaszczyźnie niezbędnej dla rozpoznania wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wyłącznie na użytek rozpoznania tych wniosków — nie upoważnia do wyrażenia poglądu, iżby którykolwiek z tych zarzutów był zasadny w stopniu oczywistym („rzucającym się w oczy”) czy formułowania stanowczej prognozy o istnieniu wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów w wyniku rozpoznania kasacji wniesionych przez obu obrońców skazanego. Tymczasem — jak już powiedziano wyżej — to jedynie stwierdzenie zaistnienia tych okoliczności otwiera drogę do rozważenia potrzeby wstrzymania wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją.

Formułując wnioski o wstrzymanie wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia, każdy z autorów kasacji wniesionych w imieniu skazanego M.W. skupił się na wadze podniesionych przez nich zarzutów.

Obrońca adw. A.F. podniosła, że cyt.: „brak wydania pozytywnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie [wniosku] przez Sąd Najwyższy spowoduje nieodwracalne skutki dla skazanego [...] wobec skazanego A.A. Sąd *ad quem*

orzekł karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat, na poczet której zaliczeniu podlega ponad dziewięćmiesięczny okres pobytu skazanego w warunkach aresztu śledczego. [...] Zważywszy zaś na realne terminy rozpoznawania kasacji przez Sąd Najwyższy, należy wskazać, iż wysoce prawdopodobnym jest, iż kara ta zostanie przez skazanego w części odbyta jeszcze przed rozpoznaniem przedmiotowej kasacji [...] Powyższe może zatem spowodować dla skazanego dolegliwe i nieodwracalne skutki. Jednocześnie z całym przekonaniem należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa tj. art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. poprzez ich bezpodstawne niezastosowanie polegające na niezłożeniu przez sędziego sprawozdawcę i sędziego orzekającego w składzie wniosków o wyłączenie ich osób od udziału w sprawie, a co za tym idzie nierozpoznanie takiego wniosku, w sytuacji w której sędziowie ci byli w składzie orzekającym i zajęli stanowisko w sprawie rozpoznawanej wcześniej przez Sąd Okręgowy w J. VI Ka (...), która miała ścisły i nierozzerwalny związek ze sprawą aktualnie rozpoznawaną, a co w konsekwencji mogło doprowadzić do wydania wyroku z naruszeniem zasad bezstronności i obiektywizmu. Tym samym, kasacja może okazać się oczywiście zasadna”.

Z kolei obrońca adw. G.K. podkreślił, że cyt.: „powinno mieć się na uwadze w zasadzie tylko pierwszą podstawę kasacyjną związaną z nienależytym składem sądu odwoławczego, z której wypływa obawa, że w przypadku wdrożenia oskarżonemu do wykonania kary pozbawienia wolności i uwzględnienia kasacji, oskarżony będzie pozbawiony wolności przez okres od wdrożenia kary do wykonania do wydania orzeczenia w niniejszej sprawie. Zdaniem obrony pierwsza podstawa kasacji pozwala uznać, że powinno odstąpić się od zasady bezzwłocznego wykonania prawomocnych orzeczeń, ze względu na wysokie prawdopodobieństwo zasadności tej właśnie podstawy kasacyjnej i w związku z tym nieodwracalnością dolegliwości związanych z pobawieniem wolności”.

Żaden z obrońców nie podniósł natomiast innych argumentów niż te, dotyczące właśnie próby uprawdopodobnienia tego, iż niektóre z podniesionych w kasacjach zarzutów miałyby cechować zasadność o stopniu zbliżonym do oczywistej, co ewentualnie uzasadniałoby skorzystanie z instytucji przewidzianej w

przepisie art. 532 § 1 k.p.k. Żaden z dwóch wniosków o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia nie zawiera rodzaju argumentacji, która przekonywałaby o konieczności zastosowania instytucji z art. 532 k.p.k. Samo lakoniczne powołanie się na treść zarzutów kasacji przez ich autorów (i ocena, że mają one charakter oczywisty) nie może być uznane za wystarczające dla zastosowania nadzwyczajnej instytucji, jaką jest wstrzymanie wykonania orzeczenia. W podobny sposób należy ocenić tę część uzasadnienia wniosków, gdzie ich autorzy podjęli próbę wykazania, że dalsze wykonywanie orzeczenia mogłoby wywołać dla skazanego A.A. wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki, ponieważ nie zawiera ona żadnej argumentacji wskazującej np. na rodzaj tych skutków czy sposób ich oddziaływania na poszczególne sfery życia skazanego. Zajęcie kategorycznego stanowiska co do zasadności rozważanych w kasacjach zarzutów przy okazji rozpoznawania wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczenia należy uznać za przedwczesne.

Z uwagi na powyższe, brak jest podstaw do uwzględnienia wniosków obrońców skazanego A.A.: adw. A.F.R. i adw. G.K., o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w J. z dnia 11 lutego 2019 r., sygn. II K (...) zmienionego wyrok Sądu Okręgowego w J. z dnia 8 lutego 2021 r., sygn. VI Ka (...) (który to wyrok został obecnie zaskarżony kasacjami obrońców).